

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Ilaria Tuti
NINFA DORMIENTE

Copyright © by Ilaria Tuti, 2019

This edition is published by arrangement with Tempi Irregolari, Gorizia

Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03552-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

ILARIJA TUTI

USPAVANA
NIMFA

Preveo Ljubeta Babović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

Jasmini i Sari.
Našim ženskim precima, ženama današnjice i budućnosti.

Tempus valet, volat, velat

*Ja sam sve što je bilo,
što jeste i što će biti,
i nijedan smrtnik nikada nije podigao moj veo.*

Izida i Oziris, Plutarh

KRAJ

Tereza često razmišlja o smrti. Ali nikada ne bi pomislila da će njena izgledati ovako. Bilo je nečeg ironičnog u činjenici da ne može da se seti onog što bi moglo da je spase.

Požar koji samo što nije buknuo, žrtve koje čekaju da budu oslobođene i ona mirna, nepomična.

Svest ju je napustila. Konfuzija čini grotesknim poslednji čin tragedije, sa tim očima koje preklinju, prepunim užasa, i koje se uzdržavaju da urade jedino za šta su sposobne u tom trenutku: ništa. Tereza će umreti glupom smrću, uverena je u to. Umreće nemoćna, sa rukama pruženim uz bokove i sa spuštenim štitom, nakon što je proživela život kao ratnica.

Ratnica... Policajka, možda. Žena od šezdeset godina, bolesna, koja pokušava da bude heroina, a čak nije sposobna da stvari nazove prvim imenom.

Mogla bi da pokuša da pogađa. Izgleda da je u poslednje vreme jedino tako uspevala da preživi. Da pogađa kojim putem da krene, u kojem pravcu da pogleda, koje reči da izgovori i u koju senku da posumnja.

Čak je i sopstveno ime zahvaćeno sumnjom, isto kao i ono ubičino. Koji je tu sa njom ili možda u nekoj drugoj sobi. Sigurno je unutar te kuće koja je sada slična paklu, spremna da izgori u mraku doline, zato što se Tereza usudila da podstakne tajnu gajenu unutar njenih granica. Planine su je sačuvala, ukopanu u klancima, zajedno sa svetim kostima i drevnom energijom.

Tereza *zna*, ali se svest još uvek ne seća.

Šta je to što postoji u žrtvama koje će uskoro biti nevine žrtvovane u vatri, a što ima razornu snagu, neophodnu da istragne srce koje još pulsira u grudima čoveka?

Koga da spasem?

Pored toga, tu je on koji na nju gleda kao sin kojeg Tereza nikada nije imala. Njegovo ime je još uvek samo naznaka šapata na usnama, ali je neodoljivi nagon vezuje za tog čoveka. Tereza ga oseća u stomaku, kao nešto što je peče na ožiljku, kao crvenu penu koja vri u venama.

Kao da se oko nje stežu zidovi i počinju da pucketaju kao šumovi koji je muče već danima i koji su sada eksplodirali kao lavež, kao njeni najgori strahovi.

Ime ubice. Ime ubice...

Dok se strmoglavljuje u pakao, nadomak smrti, Tereza misli samo na jednu zagonetku, koju je čula ko zna gde i ko zna kada.

Urlik. Neljudski krik koji je trza iz učmalosti i straha koji su je obuzeli i vraća je u svet.

Onda on odjednom utihne.

„Pronašli smo ga“, čuje ga kako mrmlja, kao da odjednom želi da zadrži reči između njih. Zenice su mu raširene. „Pronašli smo zlo. Ovde je. Čekalo nas je.“

Odvaja reči kao perle neke paklene brojanice. Podiže kažiprst kroz užad kojom je zarobljen i usmerava ga prema uglu sobe, gde izgleda kao da tama pulsira u ritmu njihovog straha.

„Pronašli smo ga. *Nije ljudsko biće.*“

Krikne opet, tako snažno da se nešto u Terezi slomi.

Sada se seća svog imena. Ali sudbina opet igra kartama života i smrti, ljubavi i mržnje, nemilosrdno, kao da jedina zna ko ima večnost ispred sebe.

Zato što je sada trenutak da shvati dokle je spremna da ide.

Trenutak je da Tereza sazna da li je spremna da ubije Masima Marinija, čoveka koji na nju gleda kao sin koga nikada nije imala i koji sada drhti, kao da tu u jednom uglu pleše neki demon, kako bi spasla nekog ko je nevin.

POČETAK

Štapić od hematita prelazi preko lista papira. Ocrtava šare koje poprimaju oblik poznatih krivih linija i udubljenja koja nastaju na otvorenim usnama. Povlači blage lukove i mutne linije. Prefinjeni profil. Dugačku tamnu kosu. Ističe svetlu belinu papira i kože.

Crvena boja teče, prodire u zabačene kutke vlakana, sve dok ne postane jedinstvena. Prsti je šire moćnim pritiskom, očajničkim zamahom. Uranjaju i boje. Žele da ovekovče sliku pre nego što ta lepota nestane.

Uspavana nimfa

Prsti drhte, pružaju se, miluju. Oči plaču. Suze se mešaju sa crvenilom, rastvaraju ga i otkrivaju neočekivane purpurne tonalitete.

Srce sveta prestalo je da kuca. Zaćutalo je lišće i poj ptica. Blede latice divljih sasa ne pomeraju se na vetru, a zvezde se stide da se pojave iznad žbunja. Čini se kao da se planina naginje da posmatra to čudo koje se odvija u dolini, u meandru gde se reka sa svojim kamenitim koritom mirno odmara.

Uspavana nimfa poprima oblik pod rukama slikara.

Rađa se, crvena od strasti i ljubavi.

1

Sunce je sa strane padalo na lice Masima Marinija i uvlačilo mu se između obrva, paleći plamene odsjaje kestenjaste boje. Koraci su nervozno odzvanjali po putu okruženom tajnim vrtovima, sakrivenim slepim zidovima od tuđih pogleda. Visoke grane magnolija širile su se iznad ograda i spuštale svoje sočne latice do tla. To je delovalo kao da neko gazi po još uvek živim stvarima na tepihu umirućih stvorenja.

Prolećno popodne je mirno jenjavalo, ali je tamni vihor na ivici vidnog polja nagoveštavao da će doći do promene. Vazduh je pucketao kao nabijen elektricitetom i tako još više podgrejavao inspektorov nemir.

Umetnička galerija *La Cella* označena je mesinganom pločicom okačenom o neravnu, oronulu fasadu palate iz sedamnaestog veka. Odsjaj njegovih očiju na metalu bio je deformisan kao i njegovo raspoloženje. Masimo odmota rukave košulje i obuče jaknu. Kada zvono zazvoni, jedno *klik* dovede do škljocanja brave na kapiji. Gurnu metalni zvekir i uđe.

Na do vratku se zadržala dnevna toplina. Nešto dalje od ulaza zapahnu ga vlažna senka.

Pod je bio u obliku crno-belih šahovskih polja, a stepenice od šarenog mermerna vijugavo su se pele na gornji sprat. Sunce je prolazilo kroz visoka staklena vrata i padalo na luster od stakla iz Murana, stvarajući smaragdne nijanse, koje su se širile ka polutama prizemlja. Osećao se miris ljiljana. Masima je podsećao na miris tamjana u mračnoj crkvi, dugotrajne litanije i stroge poglede njegovog oca kada je on kao dete pokazivao nestrpljenje. Oseti da mu slepoočnice pulsiraju.

U tišini tog smernog mesta, utonulog u razređenu i morsku dimenziju, vibriranje mobilnog telefona je delovalo kao da dopire sa nekog drugog sveta.

Izvuče telefon iz unutrašnjeg džepa jakne. Podrhtavao mu je na dlanu kao veštačko srce, bezizražajno i hladno, pa ipak je Masimo znao da na drugoj strani linije postoji jedno drugo, pravo srce, u kojem se ljubav i bes, razočaranje i bol međusobno bore kao zveri praznog stomaka i

iskeženih zuba. Njegovo izbegavanje je sve to učinilo još intenzivnijim. Broj je uporno pozivao već nekoliko nedelja, više puta dnevno.

Nije odgovorio, dok mu je mešavina kajanja i krivice ispunjavala usta. Sačeka da se poziv završi pa isključi aparat. Napravi krug oko stepeništa i brzo siđe niz stepenike od kovanog grožđa koji su se spuštali u obliku spiralne puzavice sve do suterena. Iz polutame je dopirao prigušeni žagor. Još jedan hodnik slabo osvetljen podnim svetiljkama, još jedna vrata od izbrazdanog kristala, pa onda galerija.

La Cella, konačno. Plafon u obliku luka, od hrapavih pločica, gledao je na pod od svetlih škriljaca. Veliki deo zida bio je izbrazdan i delovao je kao originalni kamen. Na svako od izloženih dela padao je tračak svetlosti i doprinosio da izgledaju kao dragulji u polumraku. Bronzane skulpture, staklene vaze i apstraktne slike drečavih boja bile su protagonisti te omanje podzemne pozornice.

Inspektor krenu ka mestu odakle je dopirao žagor i naiđe na grupicu ljudi u nešto prostranijoj sobi. Na oba kraja lokala stajala su dvojica policajaca u uniformi. Malo dalje prepoznata Parizija i De Karlija u civilu. Prvi, crnomanjast i atletski građen, ćaskao je putem mobilnog telefona. Drugi, mršav i opušten kao neki adolescent, gledao ga je i povremeno mu davao znakove. Oni su bili njegova ekipa otkako je tražio da bude premešten iz velikog grada u glavni grad provincije. Promena kursa za koju je verovao i nadao se da će mu doneti mir i da će pomoću nje pronaći način za novi početak. U stvari, pronašao je mnogo više, ali je mir ostajao kao himera koja neprestano izbacuje plamen, žareći ga čim pokuša da joj se približi.

Priđe im, i oni se pozdraviše pokretima glave.

„O čemu se radi?“, upita De Karlija.

Njegov kolega namesti farmerke koje su mu padale niz bokove.

„To tek moramo da saznamo. Nisu nam još ništa rekli. To je tajna.“

„Zašto si me onda zvao i rekao da je toliko hitno?“

Parizi stavi ruku iznad mikrofona mobilnog telefona i bradom pokaza u suprotnom pravcu.

„Zato što smo joj potrebni. Kao i ti.“

Pogled mu skrenu u potrazi za osobom koja je poslednjih meseci svaki njegov trenutak učinila paklom, pa ipak ga je baš zbog toga vratila u život.

Uspavana nimfa

Kroz noge dvojice agenata najpre ugleda njena stopala. Nosila je par *snikers* cipela sa uzdignutim đonom. Zapazi kako premešta težinu tela sa jedne na drugu stranu i tako povremeno podiže pete, pružajući olakšanje ekstremitetima.

Umorna je, pomisli. Mada nije znao koji je razlog doveo ekipu ovde, bio je siguran da će ona biti poslednja koja će izaći odatle.

Policajci se pomeriše i najzad je ugleda između dopola izlivenne bronzane skulpture u obliku srca i instalacije sa krilima od pleksiglasa koja su visila sa plafona. Srce i duša, kao ona.

I odlučnost, životna snaga koja je povremeno delovala kao da će zgnječiti svakog ko se nađe pored nje, a ipak ga u poslednjem trenutku zgrabi i podstakne da se uzdigne do vrhunca.

Naravno, nije tu nedostajalo ni jedne doze drskosti.

To što je njen izgled činilo istrošenim nisu bile njene godine, skoro šezdeset, već unutrašnji nemir kojem Masimo još uvek nije umeo da odredi ime i koji kao da je nalazio odraz u beležnici koju je uvek stezala u ruci. Čim je mogla, ispunjavala ju je grozničavim zabeleškama.

Priđe joj. U tren oka zapazi da je registrovala njegovo prisustvo. Nije se čak ni okrenula. U ustima je držala drške naočara za čitanje i nervozno žvakala karamelu.

„Nadam se da je barem bez šećera“, reče joj.

Ona ga konačno pogleda, ali ne duže od jedne sekunde.

„Zar stvarno misliš da se to tebe tiče?“

Glas joj je bio promukao, odsečan. U pozadini je imao prizvuk zabave.

„Vi ste dijabetičar, narednice... I trebalo bi da budete i dama“, promrmlja, kao da želi da priguši grdnju koja je sledila. Bila je to igra koju je dobro poznavao i u kojoj skoro nikada nije pobeđivao.

Ona prestade da gnjavi naočare.

„Zar nemaš slobodan dan, inspektore?“, upita ga, usmeravajući na njega te proklete oči koje su videle znatno ispod površine.

Masimo se neprimetno osmehnu.

„A zar i vi niste upravo završili smenu?“

„Tolika revnost neće poslužiti da tvoji nedavni propusti prođu nezapaženo, Marini.“

Masimo nije upao u zamku replike. Pažljivo osmotri tu ženu koja je delovala kao da je izgubila interesovanje za njega. Nije mu dosegala ni

do grudi, ali je imala naviku da prelazi preko njegovog ega kao tenk. Bila je skoro duplo starija od njega, ali ga je ostavljala bez energije mnogo pre nego što se sama umori. Njeno ponašanje je često bilo brutalno, a krošnja od kose koja joj je uokvirivala lice bila je sazdana od crvenila, toliko veštačkog da je bilo skoro neprijatno za gledanje. Kod svakog, ali ne i kod nje.

Tereza Batalja je lajala, ali je bilo i onih koji su se kleli da su je videli da bukvalno ujeda.

„Dakle, zašto smo ovde? Čemu sve te tajne?“, upita je, kako bi je vratio na teren na kojem se činilo da ona trči brže od ostalih: teren lova.

Tereza Batalja je gledala ispred sebe, kao da tu ima nekog, tim izoštranim pogledom, mračnih misli otelovljenih između obrva. Kada je odgovorila, on je shvatio da pažljivo posmatra neku zamišljenu žrtvu, licem u lice. Srcem na srce.

„U jednini, ne u množini, inspektore. Tajna je uvek samo jedna.“

Narednica Batalja poče da čisti stakla naočara za čitanje, što je nazgled činila svaki put kada razmišlja. Pokušavala je da razbistri misli.

„Zašto bismo mi morali da budemo ovde, ako ne da razmrsimo tajnu neke smrti?“

2

„Davnašnja smrt.“

Tako joj je rekao zamenik tužioca Gardini pre nepunih sat vremena, kada je zahtevao da se pojavi u ovoj galeriji. Samo te dve reči, a onda i još neke koje je narednica Tereza Batalja dobro znala: „Želim tebe i tvoju ekipu.“

Davnašnja smrt. Tereza je osetila olakšanje: nije bilo ubice koji se slobodno kreće i kojeg je trebalo uloviti, drugih žrtava koje treba sačuvati i protoka vremena kao protivnika. Samo eho jednog davnog događaja koji se ponovo pojavio iz ko zna kojih repova prošlosti.

Mogla je da vodi taj slučaj. On joj neće izmaći iz ruku, a ako se to čak i dogodi, niko neće patiti zbog toga, osim njenog ponosa.

Glupa si ako misliš da ne primećuju šta se događa sa tobom.

To što joj se događa imalo je svoje ime koje je moglo da poništi budućnost i učini je tamnim ekranom, ali Tereza nikada nije ustuknula

pred rečju napisanom na lekarskom nalazu, nije joj ostavljala prostor da upadne u njen svet. Čuvala ju je tamo gde su se gnezдили najstrašniji strahovi: u dubini duše i u dnevniku koji je i tog trenutka stezala u rukama. On je bio njeno papirno sećanje.

Masimo Marini je u toj već komplikovanoj slici predstavljao dodatni problem. Pažljivo ju je posmatrao kao da nešto naslućuje, kao da može da priđe njenim mislima. Mučila se da ga drži na odstojanju. Međutim, njegova blizina je počinjala da joj deluje normalno. Plašila se da će to postati opasna navika za oboje, da traže društvo jedno drugog.

Iz sobe u koju je pristup bio zabranjen izađe zamenik javnog tužioca Gardini. Delovao je uznemireno, kao i svaki put kada bi se sreo sa Terezom. Visok i mršav, Gardini je uvek bio raščupan i sa kravatom van svog mesta, kao da ga je upravo zahvatio nalet vetra. Bio je sposoban sudija koji je radio bez prestanka. Njegov izgled kao da je odavao žurbu u kojoj je živeo, hiljadu stvari koje je nameravao da uradi i beskrajne nepravilike koje su mu remetile život.

Pratio ga je čovek ekscentričnog izgleda i upadljivo preplanuo. Ke-stenjasta kosa, posvetlela od sunca sa strane, navodila je na zaključak da mu je i boja kože prirodna, da se bavi sportom na otvorenom. Sve u svemu nešto elegantno, ekskluzivno, kao i odeća koju je nosio, klasičan kroj i drečave boje. Osoben, ali sa velikim ukusom.

Tereza je pretpostavljala ko je. Brzo otvori dnevnik i potraži poslednje zabeleške, ali ne pronađe opis tog čoveka. Dobro se sećala: nisu se još uvek upoznali.

Čim je ugleda, Gardini joj krenu u susret ispruženih ruku. Bili su dugogodišnji prijatelji, ali su na poslu njihovi položaji bili odvojeni.

„Narednice, hvala što ste došli. Znam da sam vas uznemirio na kraju smene“, pozdravi je, obraćajući joj se sa vi. „Predstavljam vam Đanmariju Gortana, vlasnika galerije. Gospodine Gortan, narednica Batalja. Nameravam da njoj poverim istragu.“

Tereza nagovesti kratak osmeh, zatim povratu ravnotežu koju je Gardini često zbog žurbe zanemarivao.

„Moja desna ruka, inspektor Marini“, reče.

Rukovali su se. Ona primeti da je dlan trgovca umetničkim delima znojav. Taj mali gubitak kontrole odudarao je od blistave slike koju je odavao o sebi.

„Gospodin Gortan nas je pozvao“, reče Gardini. „Reč je o jednom posebnom slučaju.“

Nije joj ništa rekao unapred, ali je Tereza poslednje minute u galeriji provela posmatrajući ljude iz Forenzike kako ulaze i izlaze iz sobe u kojoj još uvek nije bila. Refleksna kamera snimala je bez prestanka, moćni fleševi sevali su u polumraku. Ako je smrt bila davnašnja, nešto se ne uklapa, pomisli Tereza. Raspoređivanje sredstava i osoblja nije bilo u skladu sa slikom koja je počinjala da se stvara. Smrti prekrivene prašinom malo koga su interesovale. Sa krvlju se osuši i empatija prema žrtvi i porodici koja je oplakuje. U tim slučajevima Pravda ne žuri da uperi svoj mač. Tasovi vage ostaju da lebde u vazduhu, a zavoj preko očiju popušta onoliko koliko je dovoljno da se gleda okolo i angažuju najbolja njuškala da prate najsvežije tragedije.

„Je li neko mrtav tu unutra?“, upita Marini, još gladniji pojedinosti od nje.

„Jeste, ali ne odskora.“ Gardini uzdahnu. „Dođite. Pokazaću vam.“

Ta soba je bila laboratorija. U njoj su se nalazili instrumenti koje Tereza nikada nije videla. Metal digitalnog mikroskopa sebao je pod naletima bliceva. Prepoznala nekoliko kolega iz Odeljenja sudske policije. Uzimali su uzorke sa opreme. Bili su to Gardinijevi ljudi.

„Ova oprema služi za utvrđivanje autentičnosti“, objasni galerista. „Za određivanje datuma i procenu. Stručnjak iz galerije analizira dela namenjena za prodaju klijentima ili jednostavno po želji onog ko želi da otkrije tržišnu cenu nasleđenog predmeta ili pronađenog u podrumu.“

Tereza otvori dnevnik i brzo zabeleži dan, sat, okolnosti. Pre svega imena, sažet fizički opis i njihovu ulogu. Neprepoznavanje osoba bio je njen najčešći košmar, najprisutniji strah. Kada primeti da Marini pokušava da zaviri, okrenu stranicu, nažvrlja neki skaredni crtež i izloži ga njegovom pogledu. Mladi inspektor pocrvene u licu i konačno se povuče.

Tereza brzo pređe pogledom okolo. Delovalo je da je sve u redu. Kao što je pretpostavila, nije bilo mumificiranih ostataka koji izviruju iz međuprostora u zidu ili iz nekog skrovišta ispod poda.

„Trebalo li da tražimo mrtvacu pod sočivom mikroskopa?“, šapnu joj na uvo Marini, koji je opet postao njena senka.

Ona ga udalji laganim pokretom ruke. Upitno pogleda zamenika javnog tužioca.

„Dajte nam minut“, reče Gardini onima iz Forenzike.

Rad se prekide i soba se isprazni. Ostadoše samo njih četvoro i tračak svetlosti konačno obasja Terezu.

Gardini joj dade znak da priđe. Ona napravi nekoliko koraka. Nešto u izrazu lica zamenika javnog tužioca ju je iznenađivalo: bila je to strepnja, pomešana sa zadovoljstvom, sasvim neuobičajenim s obzirom na okolnosti. Ona isprati njegov pogled.

Na radnom stolu se nalazio neki crtež. Bez rama, razvijen na staklenoj površini, na uglovima je bio zategnut komadićima metala. Bio je to portret neke žene. Gledano odoka, imao je oko četrdeset centimetara ili nešto malo manje. Papir je delovao izbledelo, gotovo namreškano.

Tereza se sasvim približi i pažljivije se zagleda. Zastade pred slikom, ne mogavši da odvoji pogled od nje. Znala je da su joj oči razrogačene, ali ne zbog polumraka, već zbog onog što su posmatrale.

Umetnost nema potrebe za objašnjenjima, reče u sebi, sećajući se reči jednog starog profesora iz gimnazije. Pred sobom je imala iskušenje. Stavi naočari za čitanje koje su joj visile na lančiću na grudima i saže se.

Portret je delovao kao da će svakog trenutka izaći iz papira. Imao je neku punoću, skoro šokantnu trodimenzionalnost. Bilo je to lice mlade žene, toliko ljupko da je bila prosto zatečena. Zatvorene oči, dugačke trepavice, spuštene toliko da skoro dodiruju obraze, usne tek jedva otvorene. Imala je egzotičan izgled, mada na neki neodređen način. Tamnosmeđa kosa joj je uokvirivala rumeno lice i padala joj na grudi, u talasima koji su gubili konture sve dotle dok ne iščile na ivicama lista papira.

Bila je to magnetski privlačna i blaga, hladna i neobuzdana, prefijena i divlja lepota. Crvena i crna, kao strast.

Tereza se napreže da podigne pogled sa lica i da potraži ostale detalje.

Sa donje desne strane bio je datum, ispisan drhtavom rukom: 20. april 1945. Nedostajao je potpis.

Više od sedamdeset godina, pomisli, odvajalo je autora koji je povukao te linije od njenih očiju koje sada u njima uživaju. Skoro čitav vek, pa ipak vreme nije pripadalo koordinatama crteža. Ostajalo je da lebdi, svedeno na nulu. Portret je živio u nekoj drugoj ravni u odnosu na njih, ravni sazdanog od prostora i emocija. Bila je to besmrtnost umetnosti.

Marini je stajao iznad njenih leđa, i jedva je disao. I on je bio žrtva čarolije koju je crtež izgleda preneo na prisutne.

„Ko je u pitanju?“ začu ga kako pita. Ne ukaza mu na naivnost pitanja, zato što je i ona sama malopre zamalo postavila isto. Marini je imao isti osećaj koji je obuzeo Terezu: osećaj da se nalazi ispred stvaranja od mesa i kostiju i sa dušom.

„*Uspavana nimfa*“, odgovori galerista, posmatrajući crtež. „Mislilo se da je izgubljena ko zna gde, ali je iskrsla među starim papirima natrpanim na nekom potkrovlju. Tako je barem ispričao autorov unuk. Pošto nedostaje potpis, poverena je galeriji radi veštačenja autentičnosti. Čista formalnost: rukopis bez sumnje pripada njegovom deda-stricu, Alesiju Andrijanu.“

To ime Terezi nije ništa značilo i nije shvatala zašto je Gardini tražio njenu saradnju u preliminarnoj istrazi. Šta bi tu trebalo da se istražuje?

„Sumnja se na falsifikat?“ upita.

Gardiniju se otrže osmeh. Nije bilo smešno, Tereza je to dobro znala. Napetost, više nego bilo šta drugo, davala je sebi oduška putem trzanja mišića lica.

„Bojim se da je pitanje složenije, narednice. Veštačenje je dalo neočekivane i... prilično zabrinjavajuće rezultate. Gospodin Gortan će znati da vam to objasni bolje od mene.“

Tereza ispravi leđa. Čitav sklop njenog slabašnog tela zaškripa.

„Zabrinjavajuće?“ ponovi.

„Stručnjak za procenu je analizirao papir i boju zbog datuma“, započe da objašnjava galerista, „kako bi dao mišljenje o podudarnosti u odnosu na datum na crtežu i vreme u kojem se manje ili više veruje da je napravljen. Delo je napravljeno jednom paletom od crnog kamena i jednom od hematita. Hematit je ono što je crvene boje, to je materijal koji sadrži gvožđe i pruža tu upečatljivu boju.“

„Da, znam to.“

„Do pre nekoliko decenija koristio se čist hematit. Sada se on meša sa voskom, sintetičkim ili prirodnim. Zavisno od toga da li je taj vosak prisutan ili nije, moguće je proceniti da li je delo skorijeg ili davnašnjeg datuma. Problem je u tome što je veštak pronašao ovo zadnje. Pošto nije uspeo da shvati šta je u pitanju, poslao je nekoliko uzoraka materijala u laboratoriju specijalizovanu za daljnje analize.“

„I rezultat je bio...?“